

Åbningstale, Craft Fair Vejen // Opmærksomhedens energi af Charlotte Jul

Godmorgen!

Jeg har kaldt min tale Opmærksomhedens energi, fordi det gik op for mig, mens jeg skrev den, at kunsthåndværk er indbegrebet af opmærksomhed. Kunsthåndværket er opmærksomt på et materiale, en teknik og en metode. Kunsthåndværket er opmærksomt på et håndværk, en tradition og på detaljen. Og det er her, i detaljegraden, at kunsthåndværket skiller sig særligt ud, hvis du spørger mig.

Energien kommer med opmærksomheden. For opmærksomheden fordrer handling og kunsthåndværkere er foretagsomme udøvere, der altid er i gang med at føre energi fra et sted til et andet. Fra materiale til genstand, ligesom genstanden sender energien videre til os, publikum. Vi køber en genstand og indlemmer den i hverdagen derhjemme, hvor den bliver en del af de daglige ritualer og som sådan en del af familien.

Hvorfor er kunsthåndværk vigtigt?

Jeg vil forsøge at give 10 mulige og konkrete svar på dette komplekse spørgsmål:

Det første svar kunne være det, som markedet her manifesterer. At en god idé, kompetencer, fællesskab og hårdt arbejde får ting til at ske. Stort tillykke med, at holdet bag, for andet år i træk har fået så mange mennesker samlet. Fordi vi alle brænder for kunsthåndværk.

Et andet svar kunne være, at kunsthåndværk er kulturarv, historie, kompetencer, viden, metode, netværk, materialer, æstetik, glæde – og hverdag...

Et tredje svar kunne være, at kunsthåndværk er, at gøre det ordinære ekstraordinært, som sidste års taler, keramiker Ole Jensen, er kendt for at sige.

Ole Jensens mantra er en ædel ambition, og det, jeg føler, kunsthåndværk helt lavpraktisk gør for mig. For kunsthåndværk beriger min hverdag – fra koppen jeg vælger til min morgenkaffe, til skålen, jeg spiser af, til fadet, jeg

serverer på, til plaiden, jeg svøber mig i – til unikaværket, der hænger på min væg og udfordrer mit blik.

Et fjerde svar kunne være, at jeg i de godt 25 år, jeg har arbejdet i feltet, bliver ved med at støde på opmærksomheden som en del af kunsthåndværkets DNA.

For kunsthåndværkerne er opmærksomme fortolkere af deres materiale. De er opmærksomme skabere af nye idéer, nye teknikker og nye måder at arbejde med deres materiale på.

Bag opmærksomheden ligger der sensibilitet, omsorg, erfaring og nysgerrighed – og en ekstrem virke- og drivkraft, der gør, at de fleste ikke kan lade være med at arbejde med deres fag til langt op i alderen. Faktisk, tror jeg, at de fleste kunsthåndværkere arbejder med deres fag til de står i graven. Fordi kunsthåndværket er en væsentlig del af deres identitet og en måde at være i verden på. Og det materiale, de har brugt deres liv på at lære at kende på en måde udgør deres bedre halvdel – forstået som en samtalepartner, de både har skændes, grint og nået det utrolige sammen med.

Et femte svar kunne være, at kunsthåndværk er sundt for sjælen at arbejde og interagere med. Nu har videnskaben endelig dokumenteret det efter PhD-afhandlingen om Craft Psykologi er blevet udgivet. Det er godt og vigtigt for feltet, at have evidens for, hvor sundt det er for sindet at have håndværk i hænderne.

Et sjette svar kunne være, at man i den anden ende som forbruger bliver et mere opmærksomt menneske af at have håndlavet kunsthåndværk i hænderne. Genstande, der skærper sanserne og den æstetiske forståelse. Og at de indlejrede historier i kunsthåndværket, der kommer fra materialet, traditionen, tiden og skaberen sætter sig som små, nye indlejringer og opmærksomme historier i modtageren?

Et syvende svar kunne være, at vi skal støtte de små uafhængige kunsthåndværker-virksomheder, så de kan blive ved med at udvikle vores land, vores referencepunkter og vores forståelse af, hvad formgivning er og kan. At ting tager tid og ja, opmærksomhed. Og at den koster noget. Og at den uddannelse, der ligger i at skabe, udvikle og drive sit ærinde skal have opbakning – fra os.

Et ottende svar er, at kunsthåndværket ofte er rugekasse for innovation og bæredygtige initiativer. Kunsthåndværkere er nøjsomme og opmærksomme på deres ressourcer, og de er eminente til at få nøgne kvinder til at spinde. Kloden og den vitale grønne omstilling har ekstremt meget brug for dem.

Et niende svar er, at det er øjenåbnende at møde kunsthåndværkerne selv. De dygtige skabere bag den kop, den tallerken, den plaid, som du kan møde på markedet her. Det er en god idé at forholde sig opmærksomt for at forstå deres arbejde, materiale og idéen bag den genstand, der måske og forhåbentlig bliver en del af din hverdag efter i dag.

Det tiende svar, tror jeg må være, at kunsthåndværk beriger hverdagen til alle måltider og øvrige gøremål. Jeg ønsker for jer alle, at I finder mindst en genstand, der kommer til at berige jeres liv bare en lillebitte smule.

Det var mine ti bud på, hvorfor vi skal støtte kunsthåndværket og kunsthåndværkerne bag. For det er vigtigt at værne om den opmærksomhed og omsorg, de kontinuerligt giver til deres genstande, og til den energi og kærlighed, der vandrer videre til os som forbrugere.

Jeg erklærer hermed markedet for åbnet og håber at opmærksomheden og energien er med jer i dag.